

Poštnina plačana v gotovini.

LETO
II.

1924

VIGRED

DEKLIŠKI LIST

DEC.
ŠTEV.
12.

ZDRAVA!
ŠKENDER.

Tvoje rože so se ospele v mojo dušo, čista, Brezmadežna! —
Polna mi je duša Tvojih lepot. —
Moje rože, moje bele rože so se zagledale v tvoje in so osuple:
Ta lesk! To veliko žarenje!
Take rože so se mogle razcvesti samo v velikem srcu — — —
Pod Tvojim srcem se je obličil Močni, Krepki, ki nosi svet. —
Močni je slušal srca Evinih hčera: Nobeno ni zvenelo slajše od
Tvojega. Prišel je in se je spočel v Tebi, zakaj samo v Tebi je moč,
ki je mogla roditi Močnega — — —
Močna, Krepka, pridi váme in bom zazvenela! —

Glej: Gospodov obisk je blizu, tiho bo prišel in potrkal — — —
Moč je znamenje. Kdor ga nima v sebi, ne more ž njim v božje
kraljestvo — — —

Nisem še napela strun v svojem srcu, da bi mogla s Tvojim vsaj
sozveneti — — —

Močni ne bo zavrnil pojoče duše. Če bom dosegla le rob Njegove
háljine: Kananejske žene ni zavrnil in ne bo mene, ki sem mu sestra.

Brezmadežna, Čista! Dojela ne bom nikoli Tvoje pesmi, če bi pa
ujela samo en njen zvok, bi bila srečna. —

Ta edini zvok bi razlila čez vse steze, ki jih bom še prehodila v
svojih dneh in steze bi mi pele o Moči. —

Pesem o Moči je pesem mojega srca. Studenček mojih sanj in mojih
hrepenenj — — —

oooOooo

BREZMADEŽNA.

ANICA LEBARJEVA.

3 aprla so se rajska vrata . . . Angel stražnik je stopil z ognjenim mečem pred
njiju. Izgnana sta prva človeka iz kraja sreče in blaženstva v pustinjo zemlje.
Boječa in proseča klečita pred Stvarnikom, da zvesta od Vsepravičnega
sodbo, obsodbo — pomiloščenje.

Kakor prikovana leži na tleh kača zapeljivka, da sliši tudi svojo ob-
sodbo: „Žena ti bo glavo strla“.

V daljni sinjini pa vstaja „Žena, obdana s solncem, luna pod njenimi nogami,
na glavi venec dvanajsternih zvezd“.

* * *

Majhna hišica judovskega mesteca je dom moža in žene, ki željno pričaku-
jeta Misije. Skromno tiho in bogaboječe je njuno življenje. Letne dohodke delita
na tri dele: en del dobi tempelj, drugega ubožci, tretjega porabita zase. Sredi la-
komnega in mesenega ljudstva živita v ljubezni do Boga in do bližnjega.

Toda Bog ju preizkuša z žalostjo in neizpolnjenim hrepenenjem. Vsaj v potom-
cih želita biti deležna sadov Misijevega prihoda, a njun zakon je brez otrok.

Božja ušesa so gluha za vse prošnje, celo za obljubo, da bosta Njemu da-
rovala dete, ki bi ga njima dal. Joahim gre v tempelj, da bi daroval Gospodu;
duhovnik pa zavrne njegov dar, češ. Bog ne mara tvojih darov, ker ti ne da otroka.
Žalosten odide Joahim na goro, kjer se pase njegova čeda. Ondi se skrrije. Tudi
Ana mora bridko občutiti osramočenje zavoljo nerodovitnosti. Posvari deklo, pa
jo jezičnica zavrne, češ: kaj hočeš ti, od Boga prekleta žena! Vsa v solzah beži
na vrt in se v vroči molitvi vrže na kolena.

Nenadoma jima Bog pošlje angela s poročilom, da se jima bo rodila hčerka.
Vsak iz svojega skrivališča se napotita v tempelj, da se zahvalita Bogu. Po
dolgi ločitvi se snideta pri „zlatih vratih“.

Ali smemo poslušati njun nežni pogovor?

Kako prisrčne so bile njune zahvalne molitve!

* * *

„In prikazalo se je veliko znamenje na nebu: žena, obdana s solncem, luna pod njenimi nogami, na glavi venec dvanajstih zvezd“.
(Skr. raz. 12., 1.)

„Vsa lepa si, prijateljica moja, in madeža ni na tebi“.
(Vis. p. 4., 7.)

„Ti si slava Jeruzalema, ti veselje izraela, ti čast našega ljudstva“.
(Judita, 1., 15., 10.)

„Kdo je ta, ki prihaja kakor jutranja zarja, čista kakor luna, izbrana kakor solnce, močna kakor urejena vojska?“

IMAKULATA.

STANA.

Brezmadežna!
Edina izvoljena
hči, mati, nevesta Boga.
Edina!
V vrstah čistih najčistejša,
hiša božja najkrasnejša;
brezmadežna, brezgrešna si!
Lilija!
Roža!
Krona svetá,
kras nebá!
Čudežno krasna,
mogočna in jasna:
mati si naša, nebeška gospa.

JUDITA ALI DEKLE IN SVET.

PO NEMŠKEM PRIREDILA LJUDMILA LEDERHASOVA.

(Konec.)

V.

Da obzidju Betulijskem, — glej! — svetel odsev bakelj. Na vzvišenem mestu stoji Judita — Holoferново glavo drži v roki. Od vseh strani je prihitelo ljudstvo, da ji slovesno in hrupno čestita, da jo pozdravi — junakinjo z zmagoslavnim plenom. Vzkliki radosti in glasnega navdušenja valové po mestu, se vzpenjajo na obzidje, se zgrinjajo okoli Judite.

Z njenega obraza pa odseva sveta resnoba. Množica utihne, da bi mogla spregovoriti Judita, slavljenska. Tisoč in tisoč oči je uprtih v njena usta. In Judita spregovori:

„Hvalite Gospoda, da ni zapustil svojih vernih!“

ln je še več govorila. Vsaka beseda je bila Gospodu slavospev:

„Kakor gotovo Bog živi, me je čuval njegov angel, ko sem odtod odšla, ko sem se tam mudila in se vračala sem. Ni dopustil Gospod, da bi se omadeževala njegova dekleta, poklical me je brez greha nazaj k vam in sem vesela, da je zmagal Gospod, da sem srečno ušla in ste rešeni vi“.

Prišel je knez Ozija in je povzdigoval Judito pred zbranim narodom. Joahim, veliki duhovnik, je prihitel iz Jeruzalema in vsi svečeniki ž njim, da vidijo Judito in se udeležijo proslave v njeno čast. Po vsej odrešeni domovini odmeva hvala Juditina. Ves plen Holofernovega šotor, zlata in žlahtnih kamnov nebroy, so poklonili Juditi v dar. Junakinja pa kleči v svetišču božjem in poklanja vse to in sebe zraven Bogu bogov, Gospodu gospodovalcev. Ne trohice vsega bogastva in obilne slave ne mara záse. Ko so potekli dnevi slavnih zmag in šuma tam zunaj, se je vrnila v svojo hišico in ostala v njej nič manj tiha in nič manj ponižna kot pred dnevi slave in zmagoslavja. —

Dekle, ali vidiš v Juditi — sebe?

Morebiti si storila dobro dejanje in se ljudem prikupila. Prihajajo, da ti izreko priznanje in zahvalo. Vse to je zate častno. Vendar nikar ne pripisuj sebi zaslug. Povzpni se višje in daj Bogu čast! Ako sprejmeš vso hvalo ljudi zase, bo molčal Bog. Kolikor je ohraniš sebi, jo bo odračunil Bog. Blagor človeku, ki zna ohraniti ponižnost tudi ob dnevih veselja, v jasnih urah življenja!

Uspehi nas utegnejo zapeljati v prevzetnost in zgodilo se bo, da nas bo oko božje pahnilo z višine, na katero so nas postavili ljudje. Ostani tudi takrat, ko te časti tvoja okolica, ostani skromna pred ljudmi in majhna pred Bogom. Če doživiš kaj lepega in veselega, pa čeprav doživiš po lastni zaslugi, o, nesi svoje veselje v hišo Gospodovo! Položi ga pred božji prestol, kot je položila Judita svojo zmago, svoje veselo srce in plen iz sovražnih šotorov. Ostani v najsrečnejših dneh življenja ob strani Gospoda, svojega Boga! Tiha, hvaležna in zahvalna molitev je najsvetlejša krona velikih del. Tako zagotovi pred Bogom sebi in svojim delom najvišji, popolni uspeh!

Šumna hvala ljudi le prekmalu utihne! Kako hitro zapade vse v pozabljivost! Tebi sami bodo veseli dogodki življenja zbežali v daljavo in pustili komaj senco spomina za seboj. Veselje je bilo, pa ga ni več in ga ne bo. Če si pa darovala svoja dela Bogu, če si se radovala vselej v Gospodu, ti je vse hranjeno v večnosti in pisano v knjigi življenja. Vse boš prejela in prejela stotero.

Tako je mislila in to je vedela Judita. In prav je tako in krščansko — tako misli modro dekle o svetu.

IZ BISERNE KNJIGE SLOVENSКИH DEKLET*.

(Vprašanja in odgovori za tekme članic 1925.)

I. Kateri je najlepši biser v vencu dekliških čednosti?

Najlepši biser v vencu dekliških čednosti je prava pobožnost.

II. Kdaj je pobožnost prava?

Pobožnost je prava, če je odkritosrčna. Pobožnost je tista vez, ki veže dušo z Bogom. Z Bogom se pa ne morem zvezati drugače kakor po ljubezni. Ljubezni pa ni, če ni odkritosrčnosti.

* „Biserne knjige“ se šele pripravlja. Za dekleta bo nekaj kot je Zlata knjiga za fante. Tu prinašamo kot snov za tekme le izvleček iz enega poglavja. Vsaka tekmovalka se mora te odgovore naučiti na pamet! Začnite takoj! Prihodnji letnik „Vigredi“ — 1. štev. izide za Božič! — bo prinesel celo poglavje. Kar boste torej tam več brale ko tukaj, velja zgolj za razlago teh vprašanj. Seveda boste vse tisto z veseljem in velikim duhovnim vžitkom prebrale, za tekme pa je in ostane samo to! Naj se torej nobena ne da zmotiti! — Ostalo snov za tekme boste našle v novi „Vigredi“ pod rubriko! „Naša organizacija“. — Uredništvo.

III. Kakšne duše zahteva pobožnost?

Pobožnost zahteva velike duše, zakaj le velika duša more Boga dostojno ljubiti. Z Bogom ne morem biti malenkostna, ako hočem z njim resnično združena biti. Vsa moram biti njegova ali nič.

IV. Ali te veže pobožnost samo na Boga?

Pobožnost me ne veže samo na Boga, ampak tudi na vse ljudi in na vsa ustvarjena bitja sploh. Posvetna ljubezen človeško dušo zoži, ljubezen do Boga je pa razširi.

V. Kako se pobožnost razodeva?

Pobožnost se razodeva v molitvi, lepem življenju in dobrih delih.

VI. Kakšna je prava molitev?

Prava molitev je izliv od božanske ljubezni razgretega srca, ne pa blebetanje mrzlih ust. Taka molitev je odkritosrčen, otroški, prisrčen razgovor duše z Bogom.

VII. Česa prosiš v molitvi glede na dušo?

Glede na dušo prosim v molitvi za odpuščanje svojih grehov in grehov vsega sveta, za nadaljne milosti in za rešitev iz notranjih in zunanjih nevarnosti.

VIII. Kaj mora biti s pravo molitvijo neločljivo združeno?

S pravo molitvijo mora biti neločljivo združeno lepo življenje, notranja lepota, vnanja čistost in dobra dela.

Veselje je nujno potrebno za telesno in dušno zdravje, pa nič manj za življenje duše po veri.

Kepler.

V spominsko knjigo.

Marici. — Vita.

*Tiho je dahnilo v dušo
kot pozdrav iz bele večnosti —*

*Toplo v njej je zadehtelo
cvetje rožnobelo:*

Duši najini sta se srečali — — —

Bilo je: Solnce in mrak . . .

*Vendar — kako sladak
je mladostni sèn — — —!*

Naj bo bela in cvetoča

*Tvoja pot,
ljubeče naj te spremlja
po njej Gospod!*

*— — — — —
Komaj slišno mi v daljavi
pojejo zvonovi — — —*

ZA KRUHOM.

POVEST. — POLJSKI SPISAL HENRIK SIENKIEWICZ.

(Konec.)

S tari gospod je trenutek pomolčal in je dostavil kakor sam sebi:

„Do štirideset let sem že tukaj, ni čudno, da pozabiš domači kraj. Ali časih te še zagrabi domotožje, hm! Viljem mora potovati čez morje, naj vidi, kje so živeli očetje. To je moj sin“, je dejal in pokazal na fanta. „Viljem, prineseš mi od doma pergišče zemlje, da si jo denem pod glavo v rakvi“.

„Yes, father“ (da, oče), je odgovoril po angleško.

„Pa tudi na prsi, Viljem, tudi na prsi!“

„Yes, father!“

In starega gospoda je začel dim iz cigare tako kruto grizti v oči, da so mu postale čisto vlažne. Takoj nato se je zopet razvnel.

„Mladec zna poljski, pa rajši govori angleški. Mora že tako biti. Kogar zanesse usoda tu sem, je za domovino izgubljen. Viljem, pojdi in reci sestri, da bomo imeli pri večerji goste in čez noč“.

Viljem je planil. Stari gospod se je zamislil in dolgo molčal. Pa je spet spregovoril kakor da govori sam sebi:

„Če ju pošljem nazaj, bodo veliki stroški in čemu naj se vrneta? Vse sta prodala doma — čaka ju beraška palica. In če bi deklica dobila službo, Bog ve, kaj bi bilo ž njo. Ko sta že tu, je vendar treba misliti na delo. Če ju pošljem v naselbino, se bo skoraj gotovo dekle omožilo. Zakonca se bosta s pridnostjo prikopala do denarja, se bosta vrnila v domovino in vzela starega s seboj!“

Brez ovinkov je dejal Lovrencu:

„Ali si slišal o naših tukajšnjih naselbinah?“

„Nisem slišal, milostni gospod“.

„Ljudje božji, kako tjavendan se spuščate po svetu! Pa se čudite, da vam je tu poginiti! V Čikagi je takih-le do 20.000, v Milvokiju ravnotoliko, v Dedroitu enako, v Bufalu enako. Delajo po tovarnah, toda vedi, kmetu je najbolje na grudi. Poslal bi vaju v Radom ali v Ilinois, toda v teh krajih gre že trda za zemljo. V stepah v Nebraski ustanavljajo Poljaki nekaj novi Poznanj, toda to je daleč. Pot je draga. Do Borovine bi bilo najpripravneje, toliko bolj, ker vama lahko dam do tja vozne listke zastonj. Tudi na roko vama bom nekaj dal, da si uredita življenje ondi“.

In se je še globlje zamislil.

„Čuj, stari“, je dejal, „ravno ustanavljajo novo naselbino v Arkansasu. To je lep kraj in topel, ljudi pa skoraj nič. Tam lahko dobiš 160 oralov zemlje zastonj, za vožnjo le nekaj malega plačaš. Razumeš? Z železnico se potegneta do mesta Little-Rock (Litlrok), dalje bosta morala z vozom. Tam bosta našla dosti sopotnikov. Sicer vama bom pa dal pismo s seboj. Rad bi vama pomagal, ker sem vama brat. Toda tvoje deklice mi je stokrat bolj žal ko tebe — razumeš? Boga hvalita, da sta se srečala z menoj!“

Pri teh besedah mu je postal glas čudno mehak.

„Čuj, dete“, je dejal Maruški, „tu imaš mojo vizitko, dobro jo shrani. Če te bo kedaj pritislila beda, če boš sama in brez varstva na svetu, poišči mene! Ti si ubogo dete in nedolžno. Če umrjem, se bo Viljem zavzel zate. Vizitke nikar ne izgubi! Toda sedaj pojdita z menoj!“

Med potjo jima je kupil perila in obleke, potem ju je odvedel domov in pogostil. Vsa hiša je bila polna dobrih src, zakaj tudi Viljem in njegova sestra Ivanka sta se jih oklenila kot bi si bili v sorodu. Gospod Viljem se je vedel

končno do Maruške kakor do „lady“ (ledi — gospica), njej je pognalo seveda to vso kri v lica. Zvečer je prišlo k Ivanki na obisk nekaj deklic, ki so imele bogate kodre nad čelom in so bile krasno oblečene. Bile so blage deklice, vzele so Maruško médse in so se ji čudile, da je tako bleda pa tako lepa, da ima tako svetle lase, da se jim sklanja k nogam in jim poljublja roke. Temu so se zelo smejale, ker je v Ameriki drugačna navada nego na Poljskem. Stari gospod je stopal semtertja med mladino, stresal s sivo glavo, mrmral sam s seboj in se razvnel; govoril je zdaj po angleško, zdaj po poljsko, pomenkoval se z Maruško in Lovrencem o daljnih krajih mile domovine . . . Bilo mu je mehko pri srcu, da si je od časa do časa skrivaj potegnil z roko preko oči . . .

Ko so vsi ostali odšli k počitku, se Maruška ni mogla vzdržati solz, ko je videla, da ji Ivanka lastnoročno pripravlja postelj. Ah, kako dobra srca imajo ti ljudje! Toda kaj je v tem čudnega? Saj je bil stari gospod tudi na Poljskem doma . . .

Tri dni pozneje sta Lovrenc in Maruška že bila na potu do mesta Little-Rock. Kmet je bil vesel, da ima 100 dolarjev v mošnji in je še na kosilo pozabil, deklica je čutila nad seboj roko božjo, ki jo očitno varuje in ji ne bo dala poginiti. Kakor je njo samo potegnila iz bridkosti, tako bo privedla tudi Jaska v Ameriko in potem oba skupaj nazaj v Lipince . . .

Med tem so ju skozi okna železnega voza pozdravljala mesta in vasi z velikimi farmami (amerikanske kmetije). Bilo je vse drugače kot v New-Jorku. Bila so polja in gozdovi na dolgo in široko in hiše z drevjem poleg sebe. Po njivah se je zelenilo vsakovrstno žito — prav kakor doma na Poljskem. Lovrencu so se razširile prsi in najrajši bi kriknil: „Hej, vi gozdovi in polja zelena!“ Po loki so se pasle črede goved in ovac, po posekah v gozdovih so se sukali možje s sekirami v rokah.

Vlak pa je drvel dalje in dalje. Okolica je postajala bolj in bolj pusta. Stepa jih je obdala. Orli so se zibali na mogočnih krilih nad ravnino in vpirali bistro oči v visoko travo pod seboj. Vlak je drvel dalje kot bi hotel poleteti tja, kjer ravna stepa izginja očem in se zliva z nebom. Skozi okna sta gledala cele črede zajcev in divjih psov. Tu in tam je rogata jelenja glava zamigala nad travo. Nikjer zvonika, nikjer mesta, nikjer hiše, samo postaje ob progi. Lovrenc se ni mogel nagledati in ni mogel razumeti, da toliko „dobrote božje“ — tako je imenoval zemljo — leži neobdelane.

Minila sta dan in noč. Zarana so privozili v gozd, kjer so bila debela drevesa prerasila z ovijavkami, ki so bile debele kot človeška roka. Pragozd je bil tako gosto zarasel, da bi si moral s sekiro delati pot skozi navpične stene med posameznimi debli. Neznani ptiči so poletavali po goščah. Enkrat se je zazdelo Lovrencu in Maruški, da vidita četo jezdecov s peresi na glavah in z obrazi tako rdečimi kot izglajena bakrena plošča. Lovrenc je z velikim začudenjem gledal pragozd, stepo, zapuščene lesove, vsa ta neznana čuda in ljudi tako tuje. Ni se mogel vzdržati in je dejal:

„Maruška!“

„Kaj je atek?“

„Ali vidiš vse to?“

„Vidim“.

„In se čудиš?“

„Čudim se“.

Prepeljali so se čez reko, ki je bila trikrat širša kot ona, ki sta jo poznala od doma. Pozneje sta zvedela, da ji je ime Mississipi. Sredi temne noči so se ustavili v Little-Rock-u.

Tu je bilo treba vprašati za pot v Borovino.

So na svetu ljudje, ki najdejo v vsakem koticu veselje. Veselje izžareva iz njihove osebnosti kot jasen solčni žarek — in ko odidejo od nas, puste veselje za seboj. *Kepler.*

POMENKI O LEPOTI.

PRIPOVEDUJE GOSPODIČNA LEPOČUTNA.

(Konec.)

Lepota v knjigi. — Zamislimo se nazaj v svoja otroška in sploh mlada leta in se spomnimo, kako rade smo poslušale in pozneje same prebirale pravljice, pripovedke, pesmi, povesti... Kako smo se potapljale v vse podrobnosti, kako smo občudovale visokodoneče izraze, kako privlačno silo je imelo za nas vse, kar je bilo idealno, junaško, ginljivo. Posebno priljubljeno nam je bilo, kar je dihlo iz sebe svežost, zdravje, naravno in neprisiljeno lepoto, šaljivost, šegavost in veselost. Pristrčno in iskreno smo se veselile govorice o ljubezni, one ljubezni namreč, ki jo razume že otrok, one ljubezni, ki je v svojem bistvu vsa duhovna, ki ni nič drugega kot izraz dobrotnosti in naklonjenosti od osebe do osebe.

Toda v tistih časih smo v teh in takih umotvorih mnogo bolj uživale vsebino nego obliko. Nismo še znale takrat res umetniško uživati, saj je za tako uživanje treba precejšnje duševne zrelosti. Bolj ko smo dozorevale, bolj se je naša pozornost obračala na obliko umotvorov, ki nam jih je nudila ta ali ona knjiga. Danes seveda že vse vemo, da je umetniški del pesmi ali povesti njena oblika, način, kako pesnik ali pisatelj svoje misli izrazi in v kakšne izraze povije predstave, ki mu vstajajo v duši. Ni torej za umetniško stran knjige toliko važno, kaj nam ve povedati, temuč predvsem, kako nam svojo reč pove. Vsebina je lahko nekaj čisto vsakdanjega, način pa, kako je pisatelj tisto vsakdanjost obdelal, določa umetniško vrednost njegovega dela.

Pesništvo, ki je sicer izmed vseh lepih umetnosti najbolj duhovno, nas pa vendar more prav za prav še najhitreje uvesti v umevanje umetnosti sploh. Za zunanji izraz svojih notranjih lepote se namreč poslužuje govorice (ali pisane besede), ki je vsakemu normalnemu človeku že vsakdanja raba in se je ni treba za (zunanje) umevanje pesmi ali povesti šele učiti.

Prvi korak na potu do notranjega umevanja pesniške umetnosti pa napravimo tako, da v pesmi neko lepoto zaslutimo — in to je že kos umetniškega uživanja. Ta slutnja se pa izpopolnjuje in dobiva večjo in večjo jasnost pri vsakem nadaljnjem razmotrivanju pesniških izdelkov. Pri vsakem takem razmotrivanju sprejememo vaje več resničnih notranjih lepote. Lepoto v pesmi lahko najdemo ali vsaj zaslutimo, preden pesem v celoti razumemo, to se pravi, preden nam je kdo razložil ustroj pesmi, zgodovinsko ozadje, vse posamezne besede, vsebino itd. Toda bolj ko naš razum prodira tudi v vsebino, bolj ko so nam jasne vse okolnosti, ki so na rojstvo pesmi (ali povesti) vplivale, bolj ko uvidevamo, kako lepo sodi vsebina ravno v tak zunanji okvir (oblika!) — bolj se uglabljamo v resnično lepoto umotvora in to lepoto srkamo vase, da postane popolnoma naša notranja posest.

Gledališče. — Obiskovanje gledaliških predstav za umetniško vzgojo ni ravno nujno potrebno. Celo dvomljiv je vpliv gledališča na mladino, ki vzgoje za razumevanje lepega že zgodaj potrebuje. Imamo namreč zelo malo res primernih gledaliških predstav, ki bi mogle z vso gotovostjo vzgajati lepotni čuti mladih src. Zato pa tudi med našo doraščajočo mladino komaj najdemo smisel za kaj drugega

kot za burke in šaloigre. Duh mladega človeka ni zmožen razumeti dramatičnega sestava, ker so posamezni značaji podani le v kratkih potezah brez večjih okolnosti, čeprav so seveda (vsaj v dobri igri) tiste poteze krepke in značilne. Na oder pa pride mnogo podrobnosti, ki so zgolj postranskega pomena in za dramatik kot tako čisto nebistvene, toda v mladostno fantazijo se ravno one rade zapičijo in jo tako zelo zaposle in zajamejo, da odide neopaženo mimo nje na odru tisto, kar je v drami glavno: ideja, značaj, zapletljaj, umetniška zasnova — — —

Zato pogosto slišimo o uprizorjenih igrah v naših društvih naravnost čudne kritike. Navadno opazijo gledavci le zunanost in postranske reči, jedro in vsebino igre pa doumejo kvečjemu igravci in še oni le takrat, kadar so tako srečni, da imajo res dobrega režiserja. Prav zato je pa med našim ljudstvom za dramatične predstave v društvih tako malo navdušenja. V prirejanju gledaliških iger vidijo le eno zajemljivost: smešno se jim zdi, da se njihovi znanci na odru preoblečejo v popolnoma drugega človeka, da se vžive v popolnoma drugo življenje in govore nekaj, kar je njihovemu življenju čisto tuje. Edino igre iz kmetiškega življenja utegnejo na naših podeželskih odrih imeti globlji umetniški vpliv — seveda če so drugače res dobre.

Iz tega torej spoznamo, da mora obiskovavec dramatičnih predstav temeljno vzgojenost lepotnega čuta že s seboj prineseti. Gledališka dvorana je le redko dober, da ne rečem najboljši prostor za vzgojo lepotnega čuta.

Ali pa ne bi mogli gledaliških predstav združiti z umetniškim poukom, ki bi nekako sproti posredoval razumevanje za to, kar se godi na odru? — Morebiti, toda zelo dober poznavatelj ljudske duše bi moral biti tisti razlagavec, zakaj vsaka taka razlaga se zopet izgublja v malenkostih in podrobnostih, ki zopet od poglavitnega le odvrtačajo.

* * *

In sedaj bomo te pomenke zaključile. Naj sklenem z opozoritvijo na važno okolnost:

Lepotni čut se mlademu človeku najbolj naravno in neprisiljeno razvija takrat, kadar ne zavedno sprejema vaše vplive, ki prihajajo od lepote sveta in življenja. Kako si bo deklica pridobila zmožnost in sposobnost, da bo videla, občutila in cenila to, kar se po pravici imenuje lepo? Še najlažje bo to dosegla, če se bo neprisiljeno z drugimi pogovarjala o tem, kar ji ugaja, kar se ji zdi lepo in zakaj se ji zdi lepo. Taki pogovori bodo pripomogli, da bo sprejemljivost za lepoto ostala vedno na višku in se bo še neprestano stopnjevala. To je najboljša pot do estetične vzgoje, do vzgoje lepočutja.

Po tej poti se bo marsikatero dekle dvignilo nad tovarišice in bo preko razumevanja lepote sploh — prišla do umevanja umetnosti in do pravičnega uživanja umetniških del kot takih. Vsaki se seveda to ne bo posrečilo. Zakaj za dosego tega ne zadostuje pridnost, ne naravni nagon, ne polna glava raznih znanosti — tudi vse to skupaj ne zadostuje, čeprav je zelo potrebno! — umetnost namreč ne izvira iz teh reči, temveč le duševna narava človekova sluti umetnost, jo občuti, spozna, uživa, pa tudi ustvarja.

Pridnosti se lahko učiš pri čebeli, priročnosti pri malem črvičku, umetnost ima pa edino le človek. (Schiller.)

Vesetje je življenjski faktor, življenjska potreba, življenjska moč in življenjska vrednota.

Keppler.

JAVNA TAJNOST.
POROČA OPAZÓVALEC.

(Konec.)

VI.

Kateri temperament je najboljši, vprašuješ. Pa mi poprej odgovori na vprašanje: ali je koristnejša igla ali motika? Porečeš: ako hočem narediti bratu rokavice, vzamem iglo, ako bom šla okopavat vrtnice, se poslužim motike. In zdaj odgovor na tvoje vprašanje: vsak temperament je dober — po svoje! Iz tega sledi, da ima vsak človek vsled svojega temperamenta svojo življenjsko nalogo — kajti vsak človek je od Boga ustvarjen kot original, to je, človek je zato na svetu, da po svoje uresničuje tisti posebni načrt, ki ga ima ž njim njegov Stvarnik.

Da to resnico spoznaš, povzemiva iz vse razprave pregledno tiste dobre in slabe strani posameznih temperamentov, na katere se vsak naj pri samovzgoji ozira.

Pri Minki so vtisi zunanjega sveta močni, odgovarja jim naglo, a ne dolgo. Raditega Minkino spoznavanje ni globoko, navadno je zelo površno. Zato se Minka opira bolj na fantazijo, na čustvo, kakor na razloge pameti; je živahna, za vse dovzetna. Njene slabe strani so prav posebno: površnost, spremenljivost, lahkomiselnost, ničemernost in čutnost. Je pa Minka prijetna družabnica, pravtako pa tudi razposajena, posvetna lahkoživka.

Bogve kakšnih čednosti, Minka, ti nisem prisodil. A glej, ti si rojen otrok solnca. Je li ne vidiš Erike, kako ji lega težka skrb na upadla lica, v bridkem razočaranju poveša glavo in tone v žalosti. Pohiti k njej, zasmej se ji zvonko kot znaš le ti, zapoj ji pesem o svoji pomladi, o modrini neba, o hladnih studencih . . . Kako prijetno začudena te Erika pogleda — saj si angel, tvoja šala jo vzdrami, tvoja svežost jo dvigne, dobrodošel angel si ji, ne bo te pozabila. Seveda si ob slovesu od Erike vzemi na pot tisti del njene resnobe, ki je ima ona preveč in ti premalo, sicer bo tvoje življenje enako le raketam, ki bajno zableste, a takoj izginejo v temi . . . Le v zavesti, da ne smeš poznati le pomladi življenja, boš donášala človeštvu svetlobe, gorkote, veselja, dobrote . . .

Erika vtisom zunanjega sveta takoj odgovarja, a trajno, močno. Njena volja je odločna. A prav raditega postane brezobzirna, trda, slavohlepna, ošabna in hoče predvsem gospodovati.

Erika, prenapeta struna počí, tebi treba — umerjenosti, prave, zlate srednje poti. Kadar slabotni krog tebe omahujejo, le dvigni kladivo v dolgem loku, a glej, da šibkih ne zdrobiš. Voditeljica si — o ne zapelji nerazsodnih. Ogenj si, izčiščaj, a ne požigaj! Mogočen veletok osebnosti gre s teboj, a ne stopaj čez bregove, da ne poplaviš rodovitnih njiv in ne zaliješ komaj vzišlega cvetja . . . srca, mehkejša od tvojega, hrepene po rožah, življenje so jim . . . Erika, sto in sto jih v tebi vidi nerazrušljiv most — verujejo in upajo vate —, o, če pa je ograja mostu nagnita in trhla: kdo jih bo rešil, če so s tvojega mostu padli v globine . . .

Bea tka je sicer za vse topa, kar se krog nje godi, vendar je velika v potrpežljivosti, skromnosti, umerjenosti in previdnosti — seveda z ozirom na svojo korist.

Li veš, Beatka, da so tvoje telesne in duševne sile zato tako počasne, da se moreš človeštvu ponuditi za mogočno skalo, ki hladnokrvno prenese težo, pred katero drugi že od daleč trepečejo! V svoji opreznosti, s katero zapušča Beatka potapljaajočo se ladjo, je na krovu našla otročička, katerega so še tako ravnovesni mornarji prezrli; mati rešenega otroka jo išče zastoj, še zahvaliti se ji ne more — saj Beatki so vse formalnosti odveč. A preskromna, Beatka, ne bodi: hitreje stopaj, ne daj se venomer tiščati; ne dopusti, da te okrog tebe tako hitro krožeče življenje zajame in zveže: če se boš držala le „starih, preizkušenih običajev“ in se

boš pametnemu napredku zapirala, boš slej ali prej vendarle morala za nami. Preden pa se nerabljivih, starokopitnih mrež osvobodiš, boš potrosila premnogo dragocenih sil, telesnih in duševnih, ki bi jih sicer bila desetkrat uspešnejše naložila.

Anjolka je predvsem notranji človek. Zunanji vtisi mimo nje ne gredo neopaženo, a na zunaj jim navidezno ne odgovarja, pač pa na znotraj. Resnoba, razsodnost in predvsem junaško samopremagovanje povzročuje, da čuvstvo, ki gre sicer na široko in globoko, ne pride tako hitro na površje. Nevarno pa je Anjolki neprestano tuhtanje. Bojazen, da ljudje pridrve v njeno svetišče, jo naredi mrko in nezaupljivo, zato se zavije v meglo odtujenosti in žalovanja.

Anjolka, ne misli, da si le za trpljenje na svetu — pač pa so ti tvoje lastnosti za to dane, da moreš prenesti bol. Tvoje teženje, razrešiti uganke življenja le v samotarenju, ti je vednost o namenu in pomenu življenja pač pomnožilo, vendar same sebe ne ubijaj v boli, marveč uči druge, kako naj tudi mi bol sveta premagamo! Zakaj nočeš Minkinega pristnega smeha razumeti? Pa ji vsaj povej, da tudi solze premnogokrat rode veselje, morda se časih solze edina rešitev . . . Ti veš, Anjolka, kako lahkomišno igramo svoje vloge na odru življenja — zato pa komedijante nauči tudi resnih vlog! Hvaležni ti bodo; ti pa se od njih nauči, da ne boš tugovala nad pojavi, ki so navsezadnje vendarle smešne malenkosti, otročje komedije. In če tvoja duša vsepovsod vidi le krvav Mesijev obraz in ti sočutno jokaš nad njim — pa se ojunaci in mu bodi odločna Veronika! Povsod slutiš mračnega hudobca, pa mu približaj sveto bliščečo podobo Boga, pred katero satan beži . . .

In še sklepno besedo o razmerju med temperamentom in značajem. Značaj zraste na dnu temperamenta, a ne obratno: kajti temperament je prej nego značaj. Otrok n. pr. ima pač ta ali ta temperament, a ne značaja — saj temperament dobiš kot doto ob rojstvu, značaj pa je plod resne vzgoje. Zato ljudje brez značaja so, človeka brez temperamenta ni. Ker je temperament posebno svojstvo, se pojavi vsepovsod, v spoznanju in hotenju, v govoru in petju, v ljubezni in jezi, v molitvi in graji. Z ozirom na to lahko govorim o temperamentnem značaju, a ne narobe. Je prav gotovo velika razlika med značajno Eriko in značajno Beatko: obe sta v značaju trdni, obe imata enako zaslugo, če n. pr. rešita utopljenca — toda njun različen temperament je merodajen za različno plačilo.

Kdo je močnejši, značaj ali temperament? Pri neizobraženih prevladuje temperament, pri izobraženih pa drži značaj temperament na vajetih. Neznačajnost še ni popolna pokvarjenost; a bolj ko gre z značajem navzdol, večjo moč dobiva temperament, dokler človeka — kot tiran — popolnoma ne zaslužji.

Ako imaš veselo srce, ti bosta duh in mišljenje jasnejša, domišljija globlja, srce zadovoljnejše, občevanje prijetnejše, zdravje stano vitnejše, pobožnost nežnejša, krepost bolj pripravljena za žrtve. *Keppler.*

ODKRITJE NOVE AMERIKE.

PIŠE KRIŠTÓF KOLUMB ŠT. 2.

(Konec.)

Ko gledam, kaj sem napisal v 10. številki „Vigredi“, se mi zdi, da sem vse preveč modroval, o tečaju pa prav malo povedal. To bi rad vsaj v zadnji številki po možnosti popravil.

Prav za prav je bil tečaj že zaključen, vendar je bilo v hiši, kjer se je bil tečaj vršil, še vedno živahno vrvenje. Drugi dan — bila je ravno cvetna nedelja — je namreč imela biti razstava. Udeleženke tečaja so ž njo hotele pokazati domačim in prijateljem, koliko so v minulih tednih napredovale v prak-

tični gospodinjski vedi. Ker so obetale, da bo razstava zajemljiva, sem ostal tudi jaz in čakal, kakšen bo konec.

Res se je izplačalo počakati in pogledati. Kajpada, jaz ne morem razstave podrobno opisovati, nekaj že zato ne, ker mi prostora rajši manjka kot ostaja, najbolj pa zato, ker ne znam primernih besed in izrazov, s katerimi se taka reč opiše. Saj tudi treba ni. Kolikor je med mojimi čislanimi bravkami izvežbanih gospodinj, si itak same lahko napravijo boljšo predstavo o oni razstavi nego jaz, ki sem jo videl. Tiste bravke pa, ki še ne zaslužijo imena „gospodinje“ in tudi v resnici še niso, morajo pa kar same iti o priliki tako razstavo pogledat, od samega opisovanja ne bodo imele drugega kot k večjemu to, da se jim bodo sline cedile . . .

Jaz pa sem bil z ogledovanjem razstave kot take prav kmalu pri kraju. Kaj sem pa hotel? Oči se mi hitro napasejo, tipati se pa smelo ni in pokušati tudi ne. Namesto te razstave me je pa začela zajemati druga, za katero razen mene ni nihče vedel. Ta razstava me je bolj in bolj vlekla in kmalu potegnila nase vso mojo pozornost. To razstavo so mi delali ljudje, ki so prihajali gospodinjsko razstavo ogledovat.

Bilo jih je polno ves dan. Velikih in majhnih, starih in mladih. Te ljudi opazovati in poslušati njihove pomenke, njihove sodbe, kritike, opazke, vzklike . . . to vam je bil užitek! Ne bi ga hotel zamenjati za vse tiste sladke „bruse“, ki so so se v obliki „tort“ šopirili na mizi, S kakšnim strokovnjaškim pogledom so nekatere obiskovavke merile predmete na mizah! S kakšnim podcenjevalnim nasmeškom so druge samo tako od strani in „od zgoraj doli“ metale poglede okoli sebe! S kakšno pazljivostjo in preudarno pozornostjo so se nekatere pomikale od predmeta do predmeta! Tako globoko so mislile in tako nemoteno gledale, da so med tem brez vsake zunanje potrebe pridrževale sapo in stopale po prstih!

Pa kaj bi našteval, saj res ni, da bi vse zmetal na papir, kar mi pride pred oči. To pa rečem: če znaš hoditi z odprtimi očmi po svetu, ti je vsaka priložnost dobrodošla, da se vadiš ob njej — „razločevanja duhov“. —

Nekaj drugega pa moram še povedati. Malo pred poldnem je prišel na razstavo tudi tisti duhovni gospod, ki je bil ta dan opredil veliko mašo z blagoslovljenjem lesa. Hotel je menda biti ves dan nekam slovesen, zato je prinesel s seboj tisto oljko, ki jo je med pasijonom pri maši držal v roki. Za razstavo samo z menoj vred ni imel mnogo smisla, vendar je bil njegov obisk prav dobra reč. Po kratkem ogledovanju je slovesno obesil svojo oljko na žebelj in dejal, da tudi oljka spada na gospodinjsko razstavo, češ, kaj je vse delo gospodinje, kaj je ves njen trud in vsa njena učenost — brez blagoslava božjega, ki ga ravno oljka od cvetne nedelje tako lepo predstavlja?

Vsem je bilo všeč in oljka je ostala na razstavi do konca. Jaz sem se pa spomnil — že zopet! — Foersterja in njegovega lepega razmišljanja o Mariji in in Marti.

Dekleta v gospodinjskem tečaju so se urile, da bi postale — skrbne Marte. Toda, čujmo: „Marija je izvolila boljši del!“ Ali je s tem izrekom izrečena obsodba nad pridnim delom z rokami? Ne! Nasprotno! Če si plemenito dekle postavi v življenju Marijine cilje: posvečenje same sebe — brez skrbi opravlja Martino službo, brez skrbi za svojo dušno popolnost, saj ji ravno visoki cilj pokaže delo v čisto drugačni luči, v čisto drugačnih barvah. V delu vidi sredstvo za zmago duše nad telesom in to je izredna vrlina krščanstva. Ravno s tem, da postavlja Marijin zgled nad Martinega, je vdihnilo telesnemu delu toliko neizčrpne notranje sile, kot je svet pred njim niti slutil ni. Zmagovavcu je obljubil Kristus venec — ali ni s to obljubo posvetil najbolj ravno tisto delo, ki zahteva od človeka največ premagovanja in zatajevanja?

„Moli in delaj“ velja torej v polni meri za vsako gospodinjo. Molitev jo vodi k cilju, kateremu stremi naproti njena duša, molitev vodi in vlada vse njeno dejanje in nehanje — tako se povzdiguje zemeljsko delo v nadzemeljsko, ki ima večno veljavo. Zato je tudi hiša, v kateri se vrši gospodinjski tečaj, le tedaj res idealna, če je bolj podobna Marijini hiši nego Martini — — —

* * *

Kakor da sem hotel pred koncem malo popridigovati. O ne, prišlo je samo ob sebi in kaj morem jaz za to, če Foerster tako lepo piše, dasiravno je protestant? Ko bi jaz tako znal, bi tudi pisal in še tega bi se ne bal, da bi mi kdo rekel: sama pridiga te je — — —!

Sicer je pa sedaj tega odkrivanja konec. Če še dostavim, da sem odšel v svoj stari svet z enim podarjenim „brusom“ pod pazduho, lahko pero odložim, da pa pridem do tja, kjer se brez skrbi naredi pika, je treba še tole zapisati: Pojdite tudi ve in odkrite vsaka sama sebi to blaženo Novo Ameriko!

Vsak človek čuti potrebo po veselju — vsak sluti, da ima do veselja pravico.

Kepler.

NAŠA ORGANIZACIJA.

Organizatorično-prosvetni tečaj Orliške podzveze se je vršil v dneh 20.—25. oktobra v Ljubljani. Potekel je prav lepo, naravnost vzorno, le udeležbe bi bilo nujno želeti večje. Udeležile so se ga odposlanke sledečih krožkov: Vrhnika, Preddvor, Trebnje, Novo mesto, Vače, Sodražica, Sv. Rupert v Slov. Gor., Kranj, Jesenice, Poljane, Preska, Teharje, Škofja Loka, Vič, Sv. Pavel pri Preboldu, Sv. Jurij ob Taboru, Radeče, Sv. Helena, Moravče, Šmartno pri Litiji, Verd, Horjul, Smihel, Št. Vid nad Ljubljano, Moste, Bled, Zagorje, Zalec, Gorje, Sv. Peter pri Mariboru, Sv. Tomaž pri Ljutomeru, Domžale, Celje, Višnja gora. — Predavanja so bila sledeča: O poslovanju v krožkih 5 ur; o Poslovniku 3 ure; o članarini 1 uro; o pomenu telovadbe 1 uro; kakšne naj bodo naše prireditve 1 uro; o vodstvu naraščaja 1 uro; o samovzgoji 4 ure; o Zlati knjigi 3 ure; o govorništvu 2 uri; o gospodinjstvu 2 uri; kakšni naj bodo dekliski sestanki 1 uro; o misijonski misli v društvih 2 uri; o zdravstvu 3 ure; o delu za treznost 1 uro; o branju 1 uro. Poleg tega sta bili dve uri določeni za petje orlovskih pesmi, 1 ura za razgovor o „Vigredi“, 1 za ogled tiskarne, 1 za ogled hiralnice, večerne ure pa za vzorne seje oz. občne zbre. Tečaj se je zaključil s prav prijetnim „čajnim večerom“. — Več so nam obljubile napisati nekatere tečajnice same. Upamo, da bodo besedo držale. Njihove vtise bo prinesla 1. štev. novega letnika.

Občni zbor Orliške podzveze se je vršil 26. oktobra, dan po zaključku organ. tečaja. Na ta občni zbor je prihitelo lepo število zastopnic od vseh strani, da je bilo veselje zborovati. Je pa bilo tudi živahno in dolgo — nad 4 ure!

Očitno se je pokazalo, kako se organizacija notranje utrjuje in se krepí iz sebe same. Vsa poročila so bila z odobravanjem sprejeta, starem predsedstvu se je izrekel soglasno absolutorij, volitve so se izvršile v splošno zadovoljstvo, predlogi predsedstva in samostojni predlogi krožkov, ki jih je bilo več, so izvali živahno, deloma dolgotrajno, toda vedno stvarno debato. Važnejši sklepi bodo krožkom naznanjeni z okrožnico. — Novo predsedstvo se je takole sestavilo: gđna Minka Žirovnik, preds ga Leopoldina Dolenc, podpredsednica, ga Ana Golob, tajnica, gđna Mici Srebot, blagajnica, gđna Anica Lebar za prosveto, gđna Zvona Primec za organizacijo, gđna Mila Milavec, načelnica.

Izveček iz poročila s. predsednice na občnem zboru. Orliška organizacija je tudi v preteklem letu skrbela za vsestransko poglobitev in napredek. Posebno lepe uspehe ima na prosvetno-vzgojnem polju.

Da bi imeli krožki dovolj gradiva za dekliske sestanke, da bi se pa članice tudi enotno vzgajale, smo izdajale znana „Predavanja za dekl. sestanke“. V njih se obravnavajo zelo različna vprašanja, ki jih morajo Orlice vedeti kot poštena in značajna dekleta, kot bodoče matere in gospodinje. Predavanja izhajajo dokaj redno vsako četrtletje in povsod zelo ugajajo. Tudi v bodoče bodo ostala živa potreba vsakega krožka.

Naše glasilo „Vigred“ je postalo z novim letom mesečnik. — — — Na tej višini kot je sedaj, pač ni prevelika zahteva, da bodi obvezna za vsako članico. Visoko število naročnic je pa tudi izven orliške organizacije, ker je bil njen prihod povsod iskreno pozdravljen.

„Orlič“, ljubljene naših malih, je vedno zajemljiv in prikupen. Pesemce, igrice, telovadne igre, Vesela pošta — to je veselje za naše deklice! Le škoda, da se ni razvila za ta list dosti živahna agitacija. Nekaj krožkov kljub tako nizki ceni ni poskrbelo svojim malim za „Orliča“. Želim, da se zamujeno čim prej popravi.

„Nagovori pri naraščanju“ so sicer v prvi vrsti deškemu naraščanju namenjeni, vendar nudijo tudi naši vaditeljici dovolj snovi za vzgojno delo pri naraščajških urah.

Važna novost, ki pa znači krepak korak naprej, je uvedba gospodinjstskih tečajev v poedine krožke. Doslej so bili trije, dva se pa pravkar vršita. Začetek je tu, novo predsedstvo pa bo moralo storiti vse, da se v tem pogledu pot čim bolj uglati in prirejanje takih tečajev krožkom olajša. „Vigred“ skuša dajati v tem pogledu stalno pobudo.

Tudi tehnično nismo zaostale. Koristila sta oba podvezna tehnična tečaja, koristili tudi srenjski tehnični tečaji, le žal, da jih niso imele vse srenje. Potrebni bi bili povsod, posebno letos, ko se bližamo velikemu orlovskemu taboru.

Lastnih javnih nastopov Orlice nismo imele. Delovale smo skupno z O. P. Sklep J. O. Z., da smejo nastopati pri odsekovnih orlovskih prireditvah le članice domačega krožka, pri srenjskih ali okrožnih pa le članice krožkov, ki leže v ozemlju dotične srenje oz. okrožja, ta sklep, pravim, se je upošteval, vendar še premalo. V tem oziru naša disciplina še ni na višku. Še vedno ni dovolj splošno postalo spoznanje, da nam tisto „romanje“ od prireditve do prireditve jemlje samo ugled, ruši disciplino in otežuje naše notranje t. j. vzgojno delo.

Akademij je bilo naznanjenih okrog 20. Napredek je, ki je vse hvale vreden, da prirejajo Orlice večinoma lastne akademije brez sodelovanja Orlov. Akademija naj bo vedno slika vsega krožkovega delovanja. Akademija mora obiskovalcem pokazati, da smo res vzgojna organizacija.

Tekme imajo namen: dvigniti prosvetno, vzgojno in tehnično delo v krožkih. Tekmovali sta samo $\frac{2}{3}$ krožkov, $\frac{1}{3}$ ni storila svoje dolžnosti. To je vse graje vredno. Ponekod so poedine članice neopravičeno ostale doma in tako škodovale ne le sebi, temuč celemu krožku. Večkrat je neuspeha pri tekmah kriv odbor, ni se zavedal velike naloge. Odbor mora članice navduševati in podžigati, razlagati jim učno snov in jim pri učenju pomagati.

Srenje večinoma še ne nudijo tega, kar se od njih pričakuje. Delokrog jim je točno začrtan, manjka pa navadno izvežbanih odbornic,

ker se mora srenja dostikrat boriti za dobre odbornice s krožkom. Pri tem se rada naredi napaka, da vzame krožek v svoj odbor najboljše moči, kar ostane, naj dobi srenja.

Stadion je za orlovstvo izredno lepa naloga. Z njim se bo postavil veličasten spomenik naše skupnosti in moči organizacije. V tem oziru moram reči, da so krožki Podzvezo vse premalo podpirali. Treba bo večje agilnosti v prihodnjem letu . . .

Članarina. Orliška podzveza nima nobenih drugih dohodkov razen članarine od krožkov, zato naj se ta redno plačuje. Nekateri krožki zaostajajo. „Vigred“ se je ustavila takim, ki tri mesece niso plačali članarine.

„Čebelic“ še vedno nimajo vsi krožki, čeprav jih je centrala nepristano priporočala. O njih naj bo stalen razgovor in sejah in srenjskih svetih.

Znano vam je gotovo tudi že, da imajo orliški krožki nova lastna pravila. — Bog živi!

Predavanj za dekliske sestanke je izšel V. zvezek. Prinaša pet lepo izdelanih predavanj, ki bodo vsa zelo poučna in koristna. Imajo sledečo vsebino:

17. **Varčujmo — čemu?** — Odgovor se iz lepe razprave sam razvije in se glasi: Da oboga tiš na duši in na telesu!

18. **Varčujmo — kako?** — Odgovorov je več, vsi so praktični, najpraktičnejši odgovor ob koncu, ki zaključí z nujnim predlogom: Sestre, takoj si osnujmo „Čebelico!“

19. **Alkohol škoduje!** — Komu je neznano, da je alkohol največji krivec, da tako lahko miselno zapravljamo? To je treba zopet in zopet dopovedovati, ker še vedno ne ravnamo prav, čeprav morda vse to že vemo. Zato z vsem ognjem vzklika naslednje predavanje:

20. **Boj alkoholu!** — Človek bi mislil, da dekletom ni treba takega poziva. O, le beri ali poslušaj to predavanje in kaj hitro se boš ravno o nasprotnem prepričala!

21. **Bodi redna in čedna!** — Lepa snov! Morda si misliš: stara pridiga! Imaš prav, toda vprašanje je, če je potrebna ali nepotrebna. Vzemí to predavanje in videla boš, da te bo prikupno obdelana stara snov pridobila in dejala si boš: Res je bilo potrebno!

Predavanja se dobe pri Orliški podzvezi (Ljudski dom, Ljubljana) po 5 Din zvezek. Istotam so za enako ceno dobili vsi prejšnji zvezki I.—IV. Naročajte!

Snov za letošnje organizatorične tekme bo prinesla 1. števil. novega letnika, ki bo izšla pred Božičem. Na to vas že danes opozarjamo!

VPRAŠANJA IZ ŽIVLJENJA.

Nekaj o branju in knjigah. Mlado dekle sega najrajši po knjigah z leposlovno vsebino, to se pravi, po povestih in sploh pripovednih spisih. Posebno priljubljeni so romani. Malokatera si je pa svesta, da se s tem izpostavlja nemajhni

nevarnosti. Preobilno in čezmerno uživanje lepote, ki jo obsegajo leposlovna dela, v mladem dekletu zelo ovira vzgojo volje. Pri takem branju se vse preveč zadovoljuje in napaja fantazija (domišljija), vse preveč se goji v mla-

denki čuvstvenost; docim razum in volja ne najdeti sebi primerne hrane. Zato je vzgoja ob velikem številu leposlovnih knjig milo rečeno — polovičarska. Poleg tega so te vrste knjige tudi v npravnstvenem pogledu dostikrat nevarne, ker le prerade pozabljajo etiško (npravno) plat v človeškem udejstvovanju.

Manj ko imaš vzgojeno voljo, bolj ti utegne biti tako branje nevarno, včasih naravnost pogubonosno. Vsa tvoja notranjost pade nevede in nehote pod nadvlado čuvstev, ko vendar vemo, da morata imeti razum in volja vodljivo besedo. S tem pa postaneš nesposobna za vsako resno duševno delo, zlasti za tako silno potrebno samovzgojo. Če poudarjaš, da iščeš lepote za svojo umetniško vzgojo, ti rečem, da jo išči rajši zunaj v naravi, ker jo boš ondi našla v docela pristni in nepokvarjeni obliki.

Z dolgotrajnim branjem, ki streže zgolj fantaziji, se postavi tvoja mladost v nevarnost, da začneš živeti sanjavo življenje v nekem namišljenem svetu, ki ga seveda v resnici nikjer ni. Ko zapreš prečitano knjigo in se vrneš v resnično življenje svojega stanu in poklica, si nezadovoljna, sitna in črna. Ni čudno: v življenju, ki te vanje postavlja tvoj stan in poklic, ne najdeš onih namišljenih, lahkotnih in lagodnih razmer in še manj onih ohlapnih zahtev, neiskanih zabav, istotako ne brezskrbnega veselja in brezdelja, kakor ti o vsem tem tako zapeljivo zna pripovedovati knjiga. Zato ti je v resničnem življenju vse pretežko, prestrogo, udobnosti imaš vse premalo. Zato se prav lahko iz tebe izcimi nesrečno in nezadovoljno dekle — prava šiba sebi in vsem, ki pridejo s teboj v dotiko.

Seveda je pa tudi to res, da mlademu, razvijajočemu se značaju ne prijajo zgolj suhoparne reči, pri katerih ostaja vsa lepota in poetična nadahnjenost daleč proč, na ponudbo so pa zgolj snovi za hrano razumu in pameti, to pa v prav obilnih količinah. Kdor v mladosti prebira zgolj učne spise in knjige, bo postal podoben

vrtnu, v katerem je sicer mnogo umetno negovanega zelenja, poetičnega cvetja pa zastoj iščeš. Tudi to nevarnost ima taka vzgoja, da bo vzgojila starikave, silno pametne klepetulje (-ače), ki hočejo sicer vse znati in prav vedeti, ali lepote ne znajo nikjer razbrati, ne v naravi in ne v umetnosti. So in ostanejo nergači in enostranski kritiki, ki niso nikjer zadovoljni, pa tudi nikjer priljubljeni.

Jasno je, da velja za izbiro mladinskega čtiva znano pravilo: Najboljše je komaj dovolj dobro. Biti pa mora tako mnogovrstno, da zmerom na novo ugaja. Res primerno mladinsko čtivo mora biti tako, da obenem spodbuja, poučuje in vzgaja lepotni čut. Tako čtivo resnično izvira iz onih večnih virov, ki oživljajo vse življenje.

Dobra knjiga je kakor dober prijatelj. Bolj in bolj ga spoznavamo, čim dalje občujemo z njim, čim bolj se poglobljamo v njegovo notranjost.

Zelo važno je tudi skupno branje. Ob njem je dosti prilike za vajo v pripovedovanju. Ko si izmenjavaš s tovarišico misli o prečitani knjigi, odkriješ zajemljivo resnico, da knjiga vsakemu posebej drugače govori in vsakemu svoje vsebinske lepote drugače odkriva. Taki razgovori pa tudi srca na široko odkrivajo in pospešujejo medsebojno razumevanje in zaupnost. Ne morem pa prezreti še enega dobrodejnega vpliva skupnega branja: slabim knjigam zapira dohod v družine in društva.

Končno še ena beseda o zunanosti knjige! Spoštovanje do notranje vrednosti knjige tirja od tebe, da čuvaš tudi njeno zunanost. Notranja in zunanja lepota si morata tudi tu podajati roke. Kakor sta red in snaga v kuhinji ogledalo in značilna vrlina vsake gospodinje, tako sta red in snaga pri knjigah mera prave vzgoje in izobrazbe pri vsakem dekletu. Prav posebno pazljivo pa posvečuj izposojenim knjigam. Bolj pazi nanje kot na lastne in skrbni, da jih o pravem času vrneš!

Anica Lebar.

OD SRCA DO SRCA. (POMENKI Z GOSPO SELMO.)

Moja dekleta!

Praden stopite v zakon, vam je potrebna tudi še

jasnost o veliki skrivnosti zakona.

„Ta sveta zveza pa je velika skrivnost v Kristusu in njegovi Cerkvi“. Te besede sv. Pavla govori duhovnik poleg drugih prekrasnih in vsebinsko bogatih, ko ženina in nevesto poroča. Skrivnost je zakon! Zato mi ne govorite o njem kot o docela posvetni reči! Velika in sveta skrivnost je zakon s stališča človeštva sploh, z vidika poedinega človeka in z verskega stališča.

1. Kdor stopi v zakon, prevzame dolžnost za pomnoževanja naraščaja v človeški družbi. To je ravno visoki smoter nizkotnega nagona, to je končni cilj medsebojnega hrepenenja moža in žene, čeprav se sama tega ne zavedata,

to je tudi posvečenje njune čutne ljubezni, če jo gojita po božji volji. Vir novih človeških življenj je zakon — toda le zakon kot ga hoče in želi Bog. Res je, da se življenje lahko razmnožuje tudi izven zakona, toda to je tatvina, ker ni v skladu z božjo voljo, ker ne odgovarja resnični sreči otrok in človeško dostojanstvo ponižuje. Človek namreč ni žival brez volje, ki se slepo klanja naravi, človek je duševna in moralna osebnost, ki je za svoja dejanja odgovorna. „Prosta ljubezen“, kakor jo pridigujejo moderni zaščitniki nemoralnosti, pa v resnici ni prosta, zlasti ne v svojih posledicah: maščuje se bridko na otrocih, še bridkeje pa na ženi sami, ki jo pahne v suženjstvo.

2. S stališča posameznika pomeni zakon konec in začetek, slovo in pozdrav, umiranje in novo življenje. — Redkokedaj je slovo tako lahko,

a redkokdaj tudi tako polno posledic — kakor poročni dan. Raztrgajo se vezi dveh družin, da se more trdno zavezati nova družina. Doslej sta bila ženin in nevesta prosta, zdaj sta, kakor pravi Cerkev, „zavezana“, tako zvezana, da ju more ločiti le — smrt. In vendar je ta zveza tako lepa, vesela, nežna zaupna, močna! Česa vsega si ne obeta mlada žena od moža, ki si ga je izvolila! V svoji slabosti se čuti tako močno, v svojem ubožstvu tako bogato, v nemirnem življenju tako varno. Čez hribe in doline, čez morje in puščave je pripravljena iti s svojim izvoljenem. Čas in večnost polaga na eno samo človeško srce . . .

3 Z verskega vidika pa nam je zakon slika združitve Kristusa s Cerkvijo in iz naravnega v nadnaravno povzdignjeno sredstvo za množenje novih udov v mističnem telesu Kristusovem.

Z ozirom na veliki pomen zakona za posameznika za splošnost, za državo in za Cerkev za sedanost in za prihodnost, za zemljo in za nebo in z ozirom na ovire človeške narave pa je nujno potrebno, da je zakon res zakon in z nadnaravnim vplivom in sveto močjo, ne pa le vnanja pogodba na papirju. Iz istih vzrokov zlasti pa še iz bistva prave ljubezni, iz dostojanstva osebne popolne vdanosti zakoncev, posebno tudi iz skrbi za otroka — pa sledi nujna potreba, da je zakonska zveza neločljiva.

Toda, kdo bi na poročni dan mislil že tudi na to? Saj bi taka misel pomenila konec sreče in ljubezni, ki se danes uprav začenja s sveto prisego: „Večno tvoj! — Večno tvoja!“ — Krepko in resno sta padla odločilna „da“, skrbno sta si nataknila zakonca prstana na drhteča prsta v znak večne zvestobe, toplo, iskreno in prisrčno sta se sklenili roki v znak neločljive združitve: Kristus iz tabernakelja pa je potrdil to sveto zvezo. . .

Odgovori na pisma.

Astra. Iskreno me veseli, da si našla v mojih vrsticah nekoliko tolažbe za svojo bol. „Tako upam, bo vse hudo po milosti božji le v mojo korist“. Prav, da si prišla do te vdanosti, ki Te bo umirila in zopet usposobila tudi za zunanje delo. In kakor vidim, si s tem tudi že pričela. „To me bo zdaj bolj priklepalo na krožek, da ne bom utegnila misliti na svoje osebne zadeve in težave. — Poverili so mi tudi vodstvo gojenk našega krožka. Vem, da je ta naloga ena izmed najtežjih. Nebeškega Prijatelja otrok sem prosila pomoči, ker tu ne gre le zame, ampak v prvi vrsti za meni izročene“. Gotovo boš po tako lepem začetku najlepše vršila svojo dolžnost. — Veselim se s Teboj Tvoje blage prijateljice, z veseljem in zanimanjem sem čitala mično pisemce Tvoje sestre. — Bodite vse tri iskreno pozdravljene!

Značajnost. Verujem Ti rada, da so bile tudi Tvoje duhovne vaje čas najlepših sklepov za življenje. To tudi ni težko, toda boj za njih izvršitev stane mnogo truda. Težko je nadarjenemu, spretnemu in priznanemu ostati ponižen, lažje pač za onega, ki živi v skromnem zatišju. Toda čim večje darove ima kdo, tem bolj potrebna je zanj in njegovo delo ponižnost. Brez nje je nemogoče kaj velikega, ne za čas, ne za večnost. Ponižnost je najtrdnejša podlaga za vsakršen uspeh; kajti nihče ne dela tako vestno in veselo kakor ponižni. Domišljavost in samoljubje je grobokop značaja in vsakega resničnega uspeha in le plitve duše se ga oklepajo. — Ali si sedaj nekoliko sigurnejša za svoje delo?

Dolores. Spoznala sem Te in tudi ne, ker si se mi predstavila kar od dveh strani. Seveda pa bom skušala tekom časa pogledati Ti v dno duše, ker želiš, da Ti postanem „Simeon na življenjski poti, a svet naj ne izve, da je najini poti združilo trpljenje; kajti vedrega lica bom še nadalje ubirala pota proti sionskim višavam, kamor me kliče Gospod“. Dati pa mi moraš priliko, da morem to čimprej storiti. Zato le pridi kmalu zopet! Upam, da si zadovoljna, ker sem storila več, kakor samo pokimala kot si želela. Pozdravljena!

Posavka. Zakaj se bojiš napisati dolgo pismo? Ojunači se, in povej vse, kar ti narekuje srce! — Prav lahko se uživim v Tvoj položaj in razumem te prav dobro. To se primeri pač vsakemu človeku večkrat v življenju, da od nekoga rad in lahko sprejema svarila, od koga pa le nerad in z odporom. Toda potruditi se je treba in to velja posebno v Tvojem slučaju, da molčiš in razbereš pravično in nepristransko iz svarila plemeniti namem, ki velja edino le Tvojemu blagru. Ali veš, čemu je občutljivost koristna? Da na lastnem neugodju občutiš, kako je drugim pri srcu, kadar Ti izrečeš nepremišljeno in trdo sodbo o njih. — Le pogum, če tudi Te čaka še marsikateri boj — cilj Tvoj je vzvišen!

Solnčni žarek. Toliko lepih solnčnih dni, a mojega solnčnega žarka od nikoder. A uprav v gosto jesensko ljubljansko megle mi je danes posijal! Z veseljem sem Ti sledila po Tvojih solnčnih potih, ki jih tako lepo opisuješ. Želim si pač, da bi bila deležna Tvojih zakladov, ki jih imaš nakopičene za zimo. „Zima bo kmalu tukaj. Pri nas je pa ne bo. Kakor mravlja sem zbirala vse poletje, da bom po zimi lahko razdajala. Vse sence bom prepodila s svojimi žarki iz našega domovja. Solnčna bo naša hiša in le eno bomo čutili njeni prebivalci: Kako smo bogati vsled medsebojne ljubezni.“ — Le pridi kmalu zopet vasovati! V gostih meglah žarki, skrbi in boleznih se občuti prav posebno prijetno blagodejni obisk Solnčnega žarka.

Društvena nabavna zadruga

r. z. z o. z. v Ljubljani (Ljudski dom).

Kupujte društvene in telovadne potrebščine le pri lastnem podjetju! Čimbolj se oklepate svoje zadruge, tem ceneje bo mogoče prodajati blago.

CENIK

Din	Din		
Članski orlovski znaki po	9.—	Pasovi k telovadnim hlačam za naraščaj po	12.—
Sukno za kroje m po	222-50	Čepice za naraščaj po	35.—
Garniture za surke po	55.—	Kokarde za naraščaj po	2.—
Klot (podloga za surke) m po	60.—	Šopki za naraščajske čepice po	2.—
Trdo platno (za surke) m po	20.—		
Ruš navadni m po	26.—		
Ruš volneni boljši m po	123.—	Ševijot za krila m po	118.—
Ruš volneni navadni m po	115.—	Rips beli za bluze m po	30.—
Rdeče blago za srajce m po	19.—	Trakovi za srenjske načelnice po	10.—
Ovratniki iz celoluida po	11.—	Trakovi za srenjske predsednice po	12-50
Manšete iz celoluida po	22.—	Trakovi za krožkove načelnice po	6.—
Gumbi rdeči iz blaga po	—75	Trakovi za krožkove predsednice po	6.—
Gumbi rdeči (galalit) za ovratnike po	3.—	Nogavice za članice po	33-75
Gumbi rdeči (galalit) za manšete po	5.—	Modre portice za obleke mladenc m po	1.—
Čepice za člane in članice po	35.—	Modri trakovi za pentlje mladenc m po	12.—
Čepice boljše	50.—	Modro blago k oblekam gojenk m po	30.—
Čepice boljše z usnjem po	55.—	Modri gumbi iz blaga za obleke gojenk po	1.—
Kokarde za čepice po	2.—		
Orlovski znaki za čepice po	6.—		
Orlovska peresa za čepice po	2.—		
Trobke za načelnike in načelnice po	50.—		
Vrvice za trobke po	15.—		
Usnjati pasovi po	32-50		
Zaponke za jahače po	4.—		
Modri trak za odsekovnega načelnika po	3-50		
Beli trak za okrožnega načelnika po	3-50		
Modri trak za srenjskega načelnika po	7.—		
Predsedniški trakovi za odsekovne in okr. načelnike. Cene se določajo po številu črk.			
Majce štev. 1 po	28.—		
Majce štev. 2 po	32.—		
Majce štev. 3 po	36.—		
Majce štev. 4 po	40.—		
Telovadne hlače štev. 14 po	120.—		
Telovadne hlače štev. 1 po	120.—		
Telovadne hlače štev. 2 po	128.—		
Telovadne hlače štev. 3 po	136.—		
Pasovi k telovadnim hlačam po	13.—		
Telovadni čevlji po	80.—		
Blago za naraščajske hlače m po	27.—		
Kravate za naraščaj po	10.—		

Orlovska knjižnica:

1. Mladinske in telovadne igre, I. del	5.—
2. Tekmovalne vaje za I. slovenski orlovski tabor v Mariboru	4.—
3. Vadnik, II. izdaja	6.—
4. Poslovnik, II. izdaja	8.—
Dodatek k poslovniku (spremembe)	1.—
5. Tekmovalne vaje za l. 1921	4.—
6. Spomini orlovske mladosti	3.—
7. Mladinske in telovadne igre, II. del	5.—
8. Kako se vodi Čebelica	4.—
za odseke in krožke	2-50
10. Tekmovalni red in vaje za l. 1924	17.—
11. Orlovstvo. Doneski k ideologiji orl. programa	19.—
12. Naraščajske ure	25.—

	Din		Din
Zlata knjiga	10—	Vložni zapisnik za odseke in krožke, večji	6—
Osnutki po	1-15	Orlovska blagajniška knjiga	6—
Katoličkim djevojkama	15—	Sejni zapisnik	25—
Goslarica Naše ljube Gospe	5—	Poslovne pole (blagajniške pole za članarino, staležne knjige rednih članov, staležne knjige podpornih članov) po	—50
5 izvodov	15—	Pisarniški papir, konceptni, pola po	—15
K mamici, (Slika otroške ljubezni v treh dejanjih)	3—	Pisarniški papir, beli, fini, pola po	—20
Českoslovaška republika	12—	Kuverte po	—10
Zemljevid k češkoslovaški republiki	6—	50 komadov	4-50
Kratka slovnica češkega jezika	6-50	Kuverte večje po	—12
Srpska početnica	6-50	50 komadov	5-50
Naša pota I. Kulturno-politična predavanja	2—	Knjiga vlagatelj (za Čebelico)	6-50
Naša pota II. Uvod v krščansko sociologijo	4—	Blagajniški dnevnik (za Čebelico)	6-50
Prekmurje (dr. Slavič)	5—	Bloki za vloge v Čebelico	7—
Lovski tat in Erazem Predjamski (dve ljudski igri)	3—	Bloki za dvige iz Čebelice	7—
Orlovska himna »Dvignite Orli« za klavir (Vodopivec)	1-50	Besedilo k vaditeljskim vajam 1921	1-50
Orlovska himna »Dvignite Orli« za godbo (Vodopivec)	16—	Besedilo k strasburškim vajam 1921	1-50
Orlovska koračnica za godbo (A. B. Hub)	16—	Besedilo k češkim vajam za članice	2—
Orlovska budnica za moški zbor (St. Premrl)	1-50	Besedilo k članskim vajam 1922	1-50
Mavneté Orli, koračnica za godbo (Vodopivec)	16—	Besedilo k narašč. vajam 1922	1-50
Orlovska pesmarica	5—	Besedilo k brnskim vajam članic 1922	5—
Orlovski spevnik (češka orlovska pesmarica)	13—	Slike k člankim vajam 1921	3—
Orlovski klici za rog	—25	Slike k članskim vajam 1921	3—
Trobratška koračnica	1-50	Slike k vajam članic 1922	5—
Note k prostim vajam, starejše	1—	Mariborske razglednice	—25
Note k vaditeljskim vajam članov 1921	1-50	Mariborski spominski znaki	—50
Note k vajam za članice 1921	1-50	Razglednice brnskega tabora	—75
Note k članskim vajam 1922	20—	Brnski plakati (9 slik)	12—
Note »Tri dobe zemlje češke«	20—	Razglednice pariške vrste 1923	—75
Note k vajam članic 1923	5—	Razglednice V. kat. shoda I. serija	—75
Vložni zapisnik za odseke in krožke, manjši	4—	Razglednice V. kat. shoda II. serija	—75
		Valaške (sprehajalne palice)	20—
		Magnezija za telovadce kg po	55—

Zaloga šmink, pudra, nosnega kita, vazelina in mastiksa za šminkanje igralcev.

Naročajte vse telovadno orodje pri Društveni nabavni zadrugi, da si prihranite nepotrebne stroške.

Cene neobvezne! BLAGO TRPEŽNO! Cene neobvezne!

Vse proti takojšnjemu plačilu!

Pri pismenih naročilih je treba poslati denar naprej — morebitne razlike se zaračunajo po povzetju.

Cenik shranite!

V društvenih prostorih naj bo nabit na vidnem mestu.

P. n.! ☺

Prejeli ste naš list „VIGRED“, dekliški list. Prosimo Vas, da mu posvetite svojo pozornost. Blagovolite si ga dobro ogledati in prepričani smo, da Vam bo ugajal. Uredništvo in upravnništvo sta storila vse, da bi bil list lep in vabljiv, gotovo priznate, da njun trud ni bil zaman.

Naša dekleta, ki so zelo pogrešale takega lista, bodo „VIGREDI“ iz srca vesele.

Boječe je „VIGRED“ pred 6 meseci stopila v življenje, saj ni vedela, kako jo bodo sprejeli. Toda nepričakovano topli pozdravi so jo srečevali povsod. Nešteto priznalnih izjav jo je ojunačilo, da se je otresla vsake bojazni in danes stopa pogumno v novi obleki pred Vas. Sramežljivo je napovedovala izhajanje komaj vsaka dva meseca, z novim letom obeta

redno mesečno izhajanje,

dasi se ne obvezuje absolutno. Možnost rednega mesečnega izhajanja ji bo dana,

če se primerno dvigne število naročnikov.

Zato vas uljudno prosimo, da poslano Vam „VIGRED“ ne samo obdržite in čim prej poravnate naročnino, temuč da postanete posebna podpora našega lista s tem, da mu

pridobivate novih naročnikov.

Med svojimi znankami pripovedujte, kako lep list Vas je obiskal za novo leto, in ga jim tudi pokažite. Vsaka ga bo hotela imeti. Naberite nam v svojem kraju vsaj 15 naročnic, za katere naj ena naroči „VIGRED“ na

en sam naslov,

ker tako dosežete, da stane list

za vse leto samo 20 Din.

Ako pa Vam ni mogoče dobiti toliko naročnic, nam pošljite posamezne naslove novih naročnic, ki bodo dobivale list posebej in plačale zanj 25 Din.

„VIGRED“ je edin slovenski list, ki ne samo ni dvignil naročnine ob novem letu, temuč bo

za staro ceno dvakrat tako pogosto izhajal

kot doslej. To je mogoče le vsled tega, ker se krog njegovih prijateljic hitro širi. Ako še Vi pripomorete ta krog razširiti, storite veliko dobro delo.

V slučaju, da Vam nikakor ni mogoče lista obdržati in plačati, blagovolite ga

takoj vrniti na upravo, da nam pregled olajšate.

Ako nam v teku 14 dni lista ne vrnete, Vas hvaležno vpišemo v knjigo naročnikov in prosimo, da se čimprej poslužite priložene položnice za naročnino.

RAZŠIRJAJTE „VIGRED“!

Dr. Dragutin Kniewald:

„Katoličkim djevojkama“

Zagreb 1923. — 208. strani.

Zelo okusno opremljena knjižica je namenjena predvsem hrvatskim Orlicam in sploh vsem katoliškim deklicam. V treh delih opisuje pisatelj načela, ki naj bi se jih držala katoličanka v zasebnem in javnem življenju, ter njene odnošaje do sodobnih življenjskih vprašanj. Posebno vrednost daje knjižici okolnost, da je pri njej sodelovalo nad 400 deklic, in je torej upoštevano sleherno stremljenje dekliške duše.

VSEBINA: I. Življenje duše. — Vera in nevera. — Življenje v Bogu. — Molitev. — Sv. maša. — Duhovno branje. — Spoved. — Duhovni vodja. — Sv. obhajilo. — Marijina kongregacija. — Duhovne vaje. — Prostost otrok božjih. **II. V svetu.** — Doma. — Knjige. — Društva. — Kino. — Moda — Ples. — Moški. — Sprehod. — Bela lilijska. — Ljubezen. — Veselje. — **III. Katoličanka z umom in srcem.** Liberalizem. — Liberalno katoličanstvo. — Feminizem. — Katolicizem. —

Knjigo je dekličkemu svetu in dušnim pastirjem posebno priporočil ves hrvatski in slovenski episkopat na sestanku v Zagrebu ob evhar. kongresu. Sv. oče Pij XI. je s pismom kard. Gasparrija 20. oktobra 1923 izrazil pisavcu posebno priznanje.

Cena je za Slovenke znižana. Fino izdanje stane 15 Din, na finem papirju s svileni vrvice 40 Din. Z zlato obrezo, vezano z narodnimi motivi na roko v svili 100 Din (samo 100 komadov).

Priporoča se zlasti knjižnicam orliških krožkov, Marijinih družb, dekličkih zvez i. t. d., ker se je zelo primerno lahko poslužuje za govore duhovni vodja in voditeljica.

Knjiga se naroča in dobi pri

Nabavni zadrugi,
Ljudski dom, Ljubljana.

Splošno znana manufak. trgovina

EL. PETERKA „pri Ažmanu“

Šolski drevored 2, Ljubljana

priporoča blago za moške in ženske obleke, perilno blago, šifon, najboljše vrste cefir za bluze in srajce. Novosti v rutah in vse drugo v to stroko spadajoče blago.

Datumi.

Na veliko.

Pečati.

Na malo.

Numeratorji. Klišejji.

ZOBOZDRAVNIK
 M. U. Dr. IVAN OBLAK
 LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C.
 (PALAČA „VZAJEMNE POSOJILNICE“)
 ord. 8—12 dop. 2—5 pop.

Fotograf AVGUŠTIN ZALETEL

se
 priporoča
 za vsa v to
 stroko spada-
 dajoča dela

=
 Cene
 zmerne!

Na željo
 stranke gre
 fotografirati
 tudi na
 dom. Slike
 za potne
 liste se iz-
 delujejo
 takoj.

Ljubljana, Stari trg 32/II

Zavarujte svoje življenje, po-
 slopje in premičnine le pri

Vzajemni zavarovalnici

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 17

PODRUŽNICE: Celje, Breg 33;
 Zagreb, Pejačevičev trg 15;
 Sarajevo, Vrbanja ulica št. 4

Vsača orlica

naj bo članica

I. delavskega konzumnega društva

zakaj dobra Orlica mora biti tudi varčna gospodinja in nabavljati vse potrebščine tam, kjer je najugodnejše in pa pri lastni organizaciji.

Najcenejša manufaktura se dobi v konsumu.